

Dosarul nr.2rc-1/24
2-22037978-01-2rc-02012024

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. A. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. G. Vavrin, I. Dănăilă, N. Bondarenco)

DECIZIE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de administratorul Societății Comerciale „Avangard Mega” Societate cu Răspundere Limitată, Carapencov Alexandr, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Mavactiv” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Comerciale „Avangard Mega” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 21 martie 2022, SC „Mavactiv” SRL, reprezentată de avocatul Ciolacu Serghei, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Avangard Mega” SRL, solicitând încasarea sumei de 18 263,50 lei, cu titlu de datorie, a sumei de 2 703,07 lei, cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 629 lei, cu titlu de cheltuieli pentru taxa de stat achitată și încasarea sumei de 4 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 11 august 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SC „Mavactiv” SRL și s-a încasat din contul SC „Avangard Mega” SRL în beneficiul SC „Mavactiv” SRL suma datoriei în mărime de 18 263,50 lei, dobânda de întârziere sumă de 2 703,07 lei, suma de 629 lei, cu titlu de cheltuieli pentru taxa de stat și suma de 4 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 01 septembrie 2023, administratorul SC „Avangard Mega” SRL, Carapencov Alexandr, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 11 august 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Centru, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingerea integrală a acțiunii reclamantului.

Prin încheierea din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Cahul s-a admis cererea SC „Avangard Mega” SRL de scutire de la plata taxei de stat, s-a scutit apelantul de la plata taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 471,75 de lei, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SC „Avangard Mega” SRL împotriva hotărârii din 11 august 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Centru, comunicând acestuia despre necesitatea depunerii unei cereri de apel în conformitate cu dispozițiile art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de Procedură civilă, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile, calculat din momentul comunicării încheierii. S-a explicat părții apelante că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile indicate în prezenta încheiere, în interiorul termenului acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate, va fi restituită.

Prin încheierea din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Cahul s-a restituit apelul declarat de SC „Avangard Mega” SRL împotriva hotărârii din 11 august 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Centru, din motivul neînălăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Cahul.

La 14 decembrie 2023, prin intermediul poștei (f.d.137-141), administratorul Societății Comerciale „Avangard Mega” Societate cu Răspundere Limitată, Carapencov Alexandr, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, soluția adoptată prin încheierea de restituire a cererii de apel este rezultatul unei interpretări formaliste, care ignoră în totalitate dreptul fundamental de acces la justiție al recurentului. Or, recurentul a depus toată diligența necesară pentru a îndeplini cerințele prevăzute în încheiere, însă datorită intervalului redus de timp nu a fost posibilă prezentarea unei cereri de apel argumentate atât în fapt cât și în drept.

A menționat recurentul că termenul oferit de instanță este unul nejustificat de mic pentru a pregăti o apărare eficientă pe o asemenea cauză. De asemenea a menționat că termenele oferite de judecător trebuie să fie rezonabile și suficiente ca să garanteze justițiabilului accesul la justiție.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la data de 02 ianuarie 2024 (f.d.143).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 23 noiembrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 14 decembrie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea către recurent a copiei încheierii instanței de apel, prin scrisoarea datată cu 28 noiembrie 2023 (f.d.133) și a fost recepționată la 05 decembrie 2023, conform avizului de recepție (f.d.135). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 11 august 2023 a Judecătorei Cahul, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către administratorul SC „Avangard Mega” SRL, Carapencov Alexandr, depunând în acest sens cerere de apel la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Cahul s-a admis cererea SC „Avangard Mega” SRL de scutire de la plata taxei de stat, s-a scutit apelantul de la plata taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 471,75 de lei, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SC „Avangard Mega” SRL împotriva hotărârii din 11 august 2023 a Judecătorei Cahul, sediul Centru, și s-a comunicat apelantului despre necesitatea lichidării neajunsurilor indicate în partea descriptivă a încheierii, fiind acordat un termen de 10 zile, calculat din momentul comunicării încheierii. Neajunsurile ce urmau a fi înlăturate vizau indicarea în cererea de apel a motivelor de fapt și de drept care întemeiază apelul.

În corespundere cu prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Copia încheierii instanței de apel din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Cahul a fost expediată apelantului la data de 30 octombrie 2023 (f.d.123), și a fost recepționată la 07 noiembrie 2023, conform avizului de recepție (f.d. 124).

Prin încheierea din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Cahul, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit apelul declarat de SC „Avangard Mega” SRL împotriva hotărârii din 11 august 2023 a Judecătorei Cahul, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Cahul (f.d.128-132).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, din motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, recurentul, în esență, a insistat că, nefiindu-i acordat un termen suficient pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii la apel, s-a aflat în imposibilitate de a-și prezenta argumentele, în final, fiindu-i îngrădit dreptul de acces la justiție.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție iterează că, în adresa apelantului a fost expediată la data de 30 octombrie 2023 copia încheierii instanței de apel din 27 octombrie 2023 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, fiind recepționată la 07 noiembrie 2023, conform avizului de recepție (f.d. 124), aspect conturat supra.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, deși, în recursul declarat de către recurent, invocă încălcarea dreptului de acces la instanță, făcând trimitere în acest sens și la jurisprudența CtEDO, citând cauze ale Curții în speță, însă circumstanțele detaliate anterior atestă că, anume recurentul nu și-a valorificat drepturile procedurale.

CtEDO în jurisprudența sa ține cont de circumstanțele speței și de măsurile întreprinse în vederea onorării obligațiilor de părțile implicate în procedurile judiciare, nu doar de instanțele naționale.

Deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul depunând la data de 01 septembrie 2023, cererea de apel inițială, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel în conformitate cu exigențele legii, precum și dovada de plată a taxei de stat în cuantumul prevăzut de lege, având în vedere natura litigiului.

În corolar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel întemeiat a constatat că, în termenul acordat de instanță, apelantul nu a lichidat neajunsurile admise la depunerea cererii de apel.

Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În virtutea art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează prevederile art. 115 Cod de procedură civilă, care statuează că, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel justificat a conchis că, apelantul SC „Avangard Mega” SRL nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel pentru remedierea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Argumentele părții recurente nu pot fi reținute în justificarea solicitării de casare a încheierii contestate, având în vedere neconformarea acesteia indicațiilor instanței de apel, în condițiile în care actul judecătorec a fost comunicat părții recurente, iar partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, conturat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de administratorul Societății Comerciale „Avangard Mega” Sometate cu Răspundere Limitată, Carapencov Alexandr.

Se menține încheierea din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Cahul din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sometatea Comercială „Mavactiv” Sometate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Comerciale „Avangard Mega” Sometate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi